

Ο ΗΡΑΚΛΗΣ

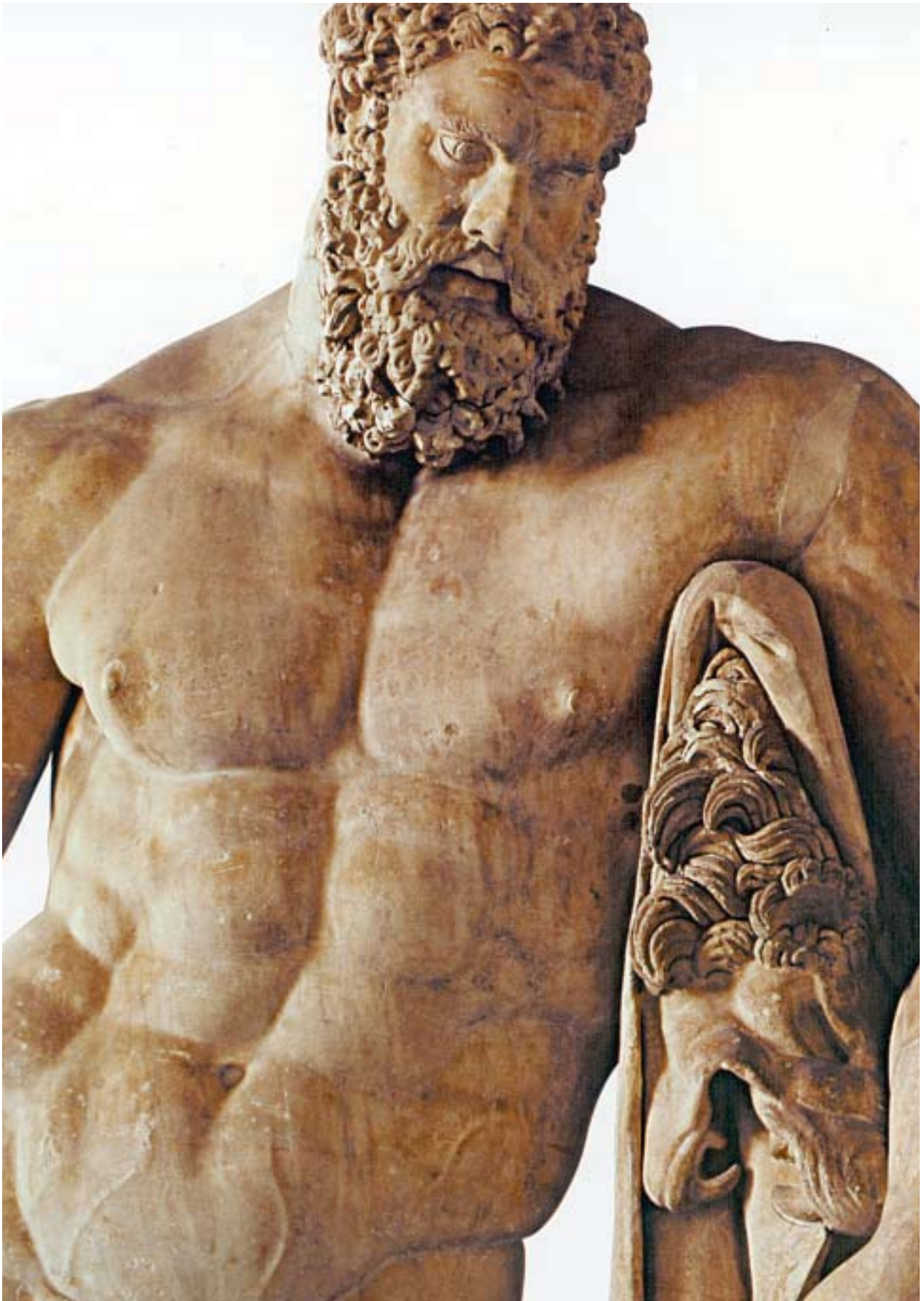
ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ο Ηρακλής γεννήθηκε στη φαντασία των ανθρώπων σε μια πολύ παλιά εποχή. Την εποχή εκείνη οι άνθρωποι κυνηγούσαν τα άγρια ζώα, για να τραφούν με το κρέας τους και να ντυθούν με το δέρμα τους, και τρόμαζαν από τους κεραυνούς, τους σεισμούς και τις άγριες καταιγίδες. Χρειάζονταν λοιπόν τους **ήρωες**, για να τους βοηθούν στις δυσκολίες της ζωής τους.

Ο Ηρακλής είναι ο μεγαλύτερος ήρωας της ελληνικής μυθολογίας. Γιος του Δία και μιας θνητής βασιλοπούλας, της Αλκμήνης, ήταν ο δυνατότερος απ' όλους τους ανθρώπους. Εξολόθρευσε άγρια θηρία και τέρατα, έδιωξε τυράννους και σκότωσε κακούς βασιλιάδες. Ήταν πάντα δίκαιος, καλόκαρδος και πρόθυμα βοηθούσε τους ανθρώπους. Ήταν ατρόμητος κι ανίκητος και τα **κατορθώματά** του έμειναν για πάντα αξέχαστα.

Ο Ηρακλής και η θεά Αθηνά, που πάντα του συμπαραστεκόταν.

1. Η γέννηση του Ηρακλή

Κάποτε ο Αμφιτρύωνας και η γυναίκα του, η **Αλκμήνη**, κόρη του βασιλιά των Μυκηνών, αναγκάστηκαν να φύγουν από την πατρίδα τους και να ζητήσουν καταφύγιο στη Θήβα. Εκεί η Αλκμήνη γέννησε δυο παιδιά. Τον **Ηρακλή**, που ήταν **γιος του Δία**, και τον **Ιφικλή**.

Η **Ήρα** ζήλευε την Αλκμήνη και μισούσε πολύ τον Ηρακλή. Ο Δίας όμως έστειλε μια μέρα τον Ερμή να φέρει το μωρό στον Όλυμπο και το έβαλε να πει λίγο γάλα από το στήθος της Ήρας, την ώρα που αυτή κοιμόταν, για να γίνει ανίκητο. Όταν η Ήρα ξύπνησε, κατάλαβε ποιο ήταν το μωρό και τραβήχτηκε απότομα. Χύθηκε τότε λίγο από το γάλα της στον ουρανό κι έγινε ο Γαλαξίας με τα χιλιάδες αστέρια του.

Όταν τα δυο παιδιά έγιναν περίπου οκτώ μηνών, η Ήρα έστειλε μια νύχτα δυο **φίδια** να τα πνίξουν. Μόλις τα φίδια πλησίασαν την κούνια τους, ο Δίας έστειλε φως που έλουσε το δωμάτιο και τα παιδιά ξύπνησαν. Ο Ιφικλής τρομαγμένος έβαλε τα κλάματα. Ο Ηρακλής όμως, χωρίς κανένα φόβο, άρπαξε τα φίδια απ' το λαιμό και τα έπνιξε. Όλοι τότε κατάλαβαν ότι ο Ηρακλής είχε θεϊκή καταγωγή.

Όταν μεγάλωσε ο Ηρακλής, παντρεύτηκε την κόρη του βασιλιά της Θήβας, τη Μεγάρρα κι έγινε ο ίδιος βασιλιάς. Κυβέρνησε μερικά χρόνια τη Θήβα και ζούσε ευτυχισμένος.

1. Η δημιουργία του Γαλαξία.

Έτσι απέδωσε το μύθο ένας ζωγράφος της νεότερης εποχής.

Κάποια μέρα όμως η Ήρα, που πάντα τον μισούσε, τον τρέλανε κι ο Ηρακλής έκανε κακό στα παιδιά και στη γυναίκα του, νομίζοντας πως είναι εχθροί του. Συνήλθε όμως και κατάλαβε το κακό που είχε κάνει. Πήγε τότε στο μαντείο των Δελφών, για να ρωτήσει τον Απόλλωνα τι έπρεπε να κάνει για να τον συγχωρέσουν οι θεοί.

Η **Πυθία**, η ιέρεια του Απόλλωνα, του είπε ότι έπρεπε να γυρίσει στις **Μυκήνες**, την πατρίδα της μητέρας του, και να υπηρετήσει πιστά δώδεκα χρόνια τον ξάδερφό του, τον **Ευρυσθέα**, που βασίλευε εκεί. Μετά θα γινόταν αθάνατος και θα ανέβαινε στον Όλυμπο.

2. Ο Ηρακλής πνίγει τα φίδια. Τα πρόσωπα στην εικόνα είναι: η Αλκμήνη, η Αθηνά, ο Ηρακλής, ο Ιφικλής, η παραμίνα τους και ο Αμφιτρούωνας. Από αρχαίο ελληνικό αγγείο.

3. Ο Ηρακλής σε νεαρή ηλικία

4. Η εμφάνιση του Ηρακλή

Ήταν και από την εμφάνισή του φανερό πως ήταν γιος του Δία. Είχε ύψος τέσσερις πήχες και μάτια πανέξυπνα, σαν να πετούσαν φωτιές.

Απολλόδωρος, *Βιβλιοθήκη Μυθολογική* 2, 64, μτφ. Π. Βαλαβάνης (με μικρές αλλαγές)

5. Η προσωπικότητα του Ηρακλή

Και ο Ηρακλής, αφού ανατράφηκε και μορφώθηκε, και προπαντός με την επίμονη σωματική άθληση, έφτασε να γίνει ανώτερος απ' όλους τους άλλους στη σωματική ρώμη και φημισμένος για την ευγένεια της ψυχής.

Διόδωρος Σικελιώτης, *Ιστορική Βιβλιοθήκη*, 4, 10, 2, μτφ. Απ. Παπανδρέου

6. Ο Ηρακλής

7. Η Αρετή και η Κακία

Μια μέρα, όταν ο Ηρακλής ήταν ακόμη νέος, καθόταν σ' ένα ήσυχο σταυροδρόμι και σκεφτόταν ποιο δρόμο ν' ακολουθήσει στη ζωή του. Το δρόμο του αγώνα και της προσφοράς στους ανθρώπους ή το δρόμο της διασκέδασης και της απόλαυσης;

Τότε του φάνηκε ότι τον πλησίασαν δύο γυναίκες. Η μια ήταν ντυμένη απλά χωρίς κανένα στολίδι, ενώ η άλλη ήταν ντυμένη πολύ όμορφα κι είχε πολλά στολίδια. Αυτή μίλησε πρώτη στον Ηρακλή και του είπε:

-Ηρακλή, είσαι ο δυνατότερος άνθρωπος στη γη. Μπορείς ν' αρπάξεις ό,τι θέλεις, χωρίς ποτέ να εργαστείς. Αν με ακολουθήσεις, ο δρόμος της ζωής σου θα είναι πολύ εύκολος κι ευχάριστος. Θα απολαύσεις χωρίς κόπο πολλές χαρές και διασκέδασεις.

-Ποια είσαι εσύ; τη ρώτησε ο Ηρακλής.

-Οι φίλοι μου με λένε Ευτυχία και οι εχθροί μου με λένε Κακία, του απάντησε.

Πλησίασε τότε και η άλλη γυναίκα.

-Ηρακλή, του είπε, με λένε Αρετή. Αν ακολουθήσεις το δικό μου δρόμο, η ζωή σου θα είναι γεμάτη κόπους και αγώνες αλλά και καλά έργα. Με τη δύναμη που σου έδωσαν οι θεοί θα ευεργετείς τους ανθρώπους κι εκείνοι θα σε αγαπούν και θα σε τιμούν.

Ο Ηρακλής αποφάσισε να χρησιμοποιήσει τη δύναμή του, για να βοηθήσει τους ανθρώπους. Γι' αυτό διάλεξε το δρόμο της Αρετής.

Ξενοφώντας, *Απομνημονεύματα*, 2, 1, 21 (διασκευή)

8. Ο Ηρακλής στο σταυροδρόμι της Αρετής και της Κακίας. Έργο ζωγραφικής της νεότερης εποχής.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

1. Με ποιους τρόπους ο Δίας εκδηλώνει την αγάπη του για το μικρό του γιο, τον Ηρακλή;
2. Ποια εξήγηση έδωσαν οι αρχαίοι στη δημιουργία του Γαλαξία; Παρατηρώ πώς παριστάνει το σχετικό μύθο ένας καλλιτέχνης της νεότερης εποχής (εικόνα 1).
3. Ποιο κατόρθωμα έκανε ο Ηρακλής, όταν ήταν ακόμα μωρό; Τι να περιμένουμε απ' αυτόν όταν μεγαλώσει;